

1842: VIERLING TE GENT

Tweelingen waren in het verleden en zijn ook vandaag niet echt uitzonderlijk (1,5 à 2 % van het totaal aantal geboorten). Meerlingen van meer dan twee kinderen waren dat wel... zeker in perioden dat de vruchtbaarheidsbehandelingen voor vrouwen nog niet bestonden. Zo'n uitzonderlijke gebeurtenis viel Gent te beurt in 1842.

Te Gent werden in de 19e eeuw jaarlijks gemiddeld iets minder dan 4.000 kinderen geboren.

Dat maakt op honderd jaar ongeveer 350 à 400.000 geboorten. Het lijkt ons niet onwaarschijnlijk dat de vierling van 1842 zo niet de enige dan toch een van de zeldzame is geweest die tussen 1800 en 1900 in onze stad ter wereld is gekomen.

Ter vergelijking enkele recente cijfers

- In 1994 werden in België 1.854 tweelingen en 68 drielingen geboren en waren er 2 bevallingen van vierlingen of meer.
- In 1997 zijn in de USA 3.880.894 kinderen levend ter wereld gekomen. Daarvan maakten er 104.134 deel uit van een tweeling (dus 52.067 tweelingen), 6.147 van een drieling (2.049), 508 van een vierling (127) en 79 van een vijfeling of meer (14).
- In de afgelopen kwart eeuw verdrievoudigde het aantal geboorten van meerlingen in de jaren tachtig en verviervoudigde dat aantal in de jaren negentig. Het grootste deel van deze stijging kan toegeschreven worden aan de vruchtbaarheidsbehandelingen en de oudere leeftijd van de moeder. Meer dan 9 op 10 meerlingen zijn vroeggeboorten (minder dan 37 weken dracht). Het gewicht van te vroeg geboren meerlingen ligt meer dan de helft lager van het gewicht van eenlingen. Het risico op overlijden van meerlingen ligt 12 keer hoger dan dat van eenlingen en wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door zwangerschaps- en ademhalingsproblemen en te laag gewicht bij de geboorte. 1 op 10 meerlingen overlijdt in zijn eerste levensjaar.

In 1842 werd te Gent een vierling geboren. Vier meisjes: Judoca, Joanna, Camilla en Catharina, die op 9 juli even over twaalf uur thuis werden geboren. Over het gewicht, de grootte of de gezondheidstoestand van de kinderen is niets bekend.

De ouders waren Joannes Livinus Braem, wever, geboren te Gent in 1799, en Maria Petronilla Van Damme, huisvrouw, geboren te Gent in 1804. Geen van beiden maakte deel uit van een meerling. Ze woonden in de Abeelstraat, evenals andere leden van de familie Braem.

Bij de geboorteaangifte waren de getuigen: Jacobus Braem, schoenmaker in

de Stovestraat; Jacobus Spilthooren, stokersknecht in de Abeelstraat; Petrus Bruyneel, schoenmaker in de Zakkenbandstraat en Paulus Van Damme, galonwever in de Korte Koestraat.

Meerlingen van meer dan twee kinderen hadden in de 19e eeuw hoe dan ook geen schijn van een kans te overleven. Dat lot was ook de Gentse meisjes beschoren. Joanna bezweek reeds drie uur na de geboorte, de drie andere meisjes overleden drie dagen later op 12 juli 1842.

Waren ze hondervijftig jaar later ter wereld gekomen dan waren hun levenskansen zeer waarschijnlijk groter geweest.

Daniël VAN RYSSEL

JAN VAN DEN EEDEN (Vervolg en slot)

In ons vorig nummer (p. 318) schreven wij dat de gepubliceerde tekst waarschijnlijk een vervolg kende. De reactie kwam onmiddellijk van onze vriend André Verbeke die de volledige artikelenreeks bezit. (Wat bezit hij niet?)

Daaruit blijkt het volgende: er zijn 4 artikels verschenen in "Het Zondagsblad" van respectievelijk 17-24-31 Maart en 7 April 1918.

Wat wij in ons vorig nummer publiceerden zijn de artikels verschenen op 17 en 24 Maart, maar er zit een hiaat in, namelijk, de tekst van de toespraak van Hendrik Conscience is langer dan het deel dat wij publiceerden.

Er volgt nu tot slot het 3e en 4e artikel.

Thans komen wij tot de tweede periode uit Jan Van den Eeden's kunstenaarsleven. Zijne studiereis in Italië en Duitschland had hem meer vertrouwd gemaakt met de gewrochten van vreemde meesters, en hij had zichzelf in de techniek zijner kunst meer en meer gevormd. Alhoewel zeer oorspronkelijk van opvatting en bewerking, onderging Van den Eeden toch den vreemden invloed en volgde hij inzonderheid de Wagneriaansche school. Het spoor daarvan vindt men in meer dan één zijner vervolgens voortgebrachte werken.

Van de liederen, na of tijdens zijn verblijf in de vreemde voortgebracht, kunnen wij noemen: *Mignon*, ballade, vertaald door Fl. Van Duyse, naar den oorspronkelijken tekst van Goethe; de romance *Souvenirs d'enfant*; Vuylsteke's *Lentezang*; de op Duitsche gedichten van Goethe en Lenau getoonzette liederen: *Abschied* en *An meine Guitarre*; *Kleine Bronnen*, van Vuylsteke; *de Toekomst*, *het Lied van de Ton*, *de Vlag der citadel*, *Voor Nederland*, *Vlaanderen*, *onze bruid*.